

DIVADLO PETRA BEZRUČE V OSTRAVĚ
nositel vyznamenání Za zásluhy o výstavbu

ANTON PAVLOVIČ ČECHOV

VIŠŇOVÝ SAD

Komedie o čtyřech dějstvích

překlad — **Leoš Suchařípa**

režie — **Pavel Palouš**

výprava — **Marta Roszkopfová**

hudba — **Jan Tomšiček**

dramaturg — **Alena Beránková**

představení řídí — **Ludmila Naarová**

text sleduje — **Jiřina Čížková**

PREMIÉRA 10. LISTOPADU 1978 V 19 HODIN
SEZÓNA 1978—1979

12 441 P

TÉMA: VIŠŇOVÝ SAD

KDYBY SE MNE DNES NĚKDO S PODIVENÍM ZEPTAL „PROČ“, ODPOVĚDĚL BYCH VELMI PROSTĚ: „PROTOŽE VIŠŇOVÝ SAD JE MISTROVSKÉ DÍLO“.

JE SPRÁVNÉ UVÁDĚT MISTROVSKÁ DÍLA? NEBO NENÍ? MÁME UVÁDĚT KLASIKY? MYSLÍM, ŽE JE TO SPRÁVNÉ. PROTOŽE KAŽDÉ VELKÉ DÍLO LIDSKÉHO ROZUMU A LIDSKÉHO SRDCE JE VĚČNÉ. PROTOŽE VELKÝMI DÍLY, KTERÁ PRO ČLOVĚKA ZNAMENAJÍ ZÁCHYTNÉ BODY, JE PŘEKONÁVÁNA I MYŠLENKA „POMÍJIVOSTI“.

ZA KLASICKÁ POVAŽUJI JEN TAKOVÁ DÍLA, KTERÁ JAKOBY BYLA NAPSÁNA DNES, PRO DNEŠEK A PRO ZÍTŘEK. POKUD TAKOVÁ NEJSOU, PAK NEJDE O DÍLA KLASICKÁ, ALE O DÍLA VÍCE ČI MĚNĚ VÝZNAMNÁ, VÍCE ČI MĚNĚ ZANEDBATELNÉ DOKUMENTY HISTORICKÉHO „OKAMŽIKU“, KTERÝ POMÍJÍ. PRAVDA KLASIKŮ VŠAK NEPOMÍJÍ. V URČITÝCH OBDOBÍCH MŮŽE BÝT PATRNĚJŠÍ, V JINÝCH MĚNĚ PATRNÁ, NĚKTERÉ VĚCI BY DNES MOŽNÁ BYLY ŘEČENY JINAK A ZÍTRA OPĚT JINAK; STEJNĚ TAK I NĚKTERÁ FORMÁLNÍ HLEDISKA SE MOHOU MĚNIT A PODOBNĚ I NĚKTERÁ HLEDISKA OBSAHOVÁ. ALE KLASICKÉ UMĚLECKÉ DÍLO ZŮSTÁVÁ NEDOTČENÉ, JE ZDE A HOVOŘÍ K DNEŠKU. JE SPRÁVNÉ, JE NEZBYTNÉ, ZNOVU A ZNOVU JE V DĚJINÁCH REVOLUČNÍ.

GIORGIO STREHLER
(INSCENOVAL VIŠŇOVÝ SAD V LETECH 1955
A 1974 V MILÁNSKÉM PICCOLO TEATRO)

ŽIVOT

ANTON PAVLOVIČ ČECHOV

17. ledna narození 1860
- navštěvuje tangarožské klasické gymnázium 1869
- vstupuje na lékařskou fakultu moskevské univerzity 1879
- končí univerzitní studia a nastupuje lékařskou praxi 1884
- červenec až duben — pobyt na Sachalinu, prohlídka věznice 1890
- první cesta za hranice — Vídeň, Itálie, Monte Carlo, Paříž 1891
- účastní se veřejné pomoci hladovějícím; kupuje statek v Melichově, kde také spravuje úsek zamořený cholerou . . . 1892
- druhá cesta za hranice — Vídeň, Abbazia, Milán, Janov, Nizza 1894
- poprvé navštěvuje Lva Nikolajeviče Tolstého v Jasné Poljaně 1895
- cesta na Kavkaz a na Krym 1896
- zhoršení tuberkulózy; pobyt v cizině — Biaritz, Nizza 1897
- kupuje dům v Jaltě; seznamuje se s Olgou Knipperovou 1898
- setkává se na Jaltě s Maximem Gorkým . 1899
- pobyt v Nizze; jmenován čestným členem Akademie v oboru krásné literatury . 1900
- sňatek s herečkou Olgou Knipperovou; život v Jaltě 1901
- odmítá titul čestného člena Akademie na protest proti vyloučení Gorkého . . 1902
- zhoršení zdravotního stavu, odjezd do ciziny; v noci na 2. července umírá v lázních Badenweiler; pohřben v Moskvě 9. července 1904

- 1880 otištěna první povídka
DOPIS DONSKÉHO STATKÁŘE
- 1884 vychází první sborník
POHÁDKY MELPOMENY
- 1887 první představení hry IVANOV
v divadle Korše v Moskvě
- 1888 inscenace vaudevillů
MEDVĚD A NABÍDNUTÍ K SŇATKU
- 1889 úspěch IVANOVA v Alexandrinském
divadle v Petrohradě; LESNÍ MUŽ
v divadle Abramové v Moskvě
- 1896 premiéra a propadnutí hry RACEK
v Alexandrinském divadle
- 1897 vychází sbírka her — poprvé
STRÝČEK VÁŇA
- 1898 obrovský úspěch RACKA
v Uměleckém divadle v Moskvě
- 1899 premiéra STRÝČKA VÁŇI
v Uměleckém divadle
- 1901 premiéra hry TŘI SESTRY
v Uměleckém divadle
- 1904 17. ledna — premiéra
VIŠŇOVÉHO SADU v Uměleckém divadle

A. P. ČECHOV — téma: VIŠŇOVÝ SAD

... na hru pomyslím, pravda, i název už pro ni mám („Višňový sad“ — ale to je prozatím tajemství) ...

27. ledna 1903

... má čtyři jednání, v prvním je z okna vidět sad, úplně bílý od kvetoucích višní. I dámy mají bílé šaty ...

5. února 1903

... vyšlo mi ne drama, ale komedie, místy dokonce fraška ...

15. září 1903

Hra je dopsána, definitivně dokončena... Bude-li třeba nějakých úprav, domnívám se, že nebudou tak velké. Nejvíce na závalu je, že jsem hru nenapsal na jedno posezení, ale během dosti dlouhé doby, takže je místy poněkud rozvláčná. No však uvidíme ...

12. října 1903

Proč se zmiňuješ v telegramu o tom, že ve hře je mnoho uplakaných lidí? Kde jsou? Je tam pouze Varja, a to proto, že Varja má plačtivou povahu a její slzy nepůsobí na diváka truchlivě. Ve hře jsou časté scény se slzičkami „na krajíčku“, ale to má naznačit náladu jednajících osob, nikoli skutečný pláč.

23. října 1903

(Úryvky z dopisů)

téma: A. P. ČECHOV

Čechov... připodobňuje své hry co nejvíce životní zkušenosti, tím že neuznává pojem divadelního hrdiny nebo hrdinky. Každá jeho jevištní postava je do jisté míry středem svého vlastního světa a má svůj vlastní příběh, právě tak, jako v životě je každý člověk hrdinou sám sobě, osou, kolem které ostatní lidé pouze přihrávají ...

J. L. STYAN

Každá postava je vykládána jakýmisi vedlejšími, jako-by nahodilými detaily, ale tyto vnější, nevýznamné každodenní drobnosti jsou dány v takových momentech a uzlových bodech, které zřetelně ukazují jejich celkový, obecný význam... Při dalším výstupu postavy přijímá divák její vnější, neutrální, všedně obyčejné chování už s její niternou stránkou, kterou poznal před tím... Vnitřní svět každého je po svém významný, ale vnějškově, pro okolí, má jen svou komickou, v nejlepším případě „podivnou“ stránku.

A. P. SKAFTYMOV

jsou spisovatelé, například Elliot, kteří věří, že člověk je schopen poznání. Čechov prostě zaznamenává, že člověk chce poznat ...

RONALD GASKELL

Chtěl jsem vám říci, že celý Čechov je pro mne živý. Není to básník odmítání a beznaděje. Ale ne proto, že by neznal bolest, bolest žít a tvořit až do konce to, co musí být vytvořeno ...

GIORGIO STREHLER

OSOBY A OBSAZENÍ

Raněvská, majitelka panství
BLANKA MEIEROVÁ

Aňa, její dcera, 17 let
MICHAELA ČERNÁ

Varja, její adoptovaná dcera, 24 let
VĚRA JANKŮ

Gajev, její bratr
JERONÝM HORÁK

Lopachin, podnikatel
MILAN SOVA

Trofimov, student
VÍTĚZSLAV KRYŠKE

Simeonov - Piščik, statkář
JAN ODL

Charlotta, guvernantka
MARIE VIKOVÁ

Jepichodov, účetní
IVAN MISAR

Duňaša, panská
RENÁTA DOLEŽELOVÁ

Firs, komorník, 87 let
JIRÍ ZACH

Jaša, mladý sluha
OTAKAR PRAJZNER

Kolemjdoucí
VLADIMÍR KRÁTKÝ

Přednosta stanice
PAVEL HANDL

Pošt mistr
IVO BOJAS j. h.

34. SEZÓNA

PROGRAM DIVADLA PETRA BEZRUCHE V OSTRAVĚ
UMĚLECKÝ ŘEDITEL LADISLAV KNÍŽATKO
PROGRAM PŘIPRAVILA DRAMATURGYNĚ
ALENA BERÁNKOVÁ

VÝTVARNÁ SPOLUPRÁCE MARTA ROSZKOPFOVÁ
VYTISKLY MORAVSKÉ TISKARSKÉ ZÁVODY, N. P.,
PROVOZ 22, HOLLAROVA 14, OSTRAVA 1
VEŠKERÁ PRÁVA K PROVOZOVÁNÍ TOHOTO DÍLA
ZASTUPUJE DILIA PRAHA

ČENA 2,— Kčs

